

Promo-LEX continuă procesul de reformare managerială

Dragi Prieteni,

Asociația Promo-LEX continuă procesul de reformare managerială și administrativă. De această dată dorim să anunțăm despre unele schimbări în echipa de management a Programului Monitorizarea Proceselor Democratice. Succesul Promo-LEX are la bază valorificarea resurselor umane de care dispune, inclusiv recunoașterea meritelor și a capacităților echipei. Credem că, schimbările în echipa de management trebuie periodic realizate astfel încât să asigurăm dezvoltarea continuă a Programului.

Din 2009 echipa Programului Monitorizarea Proceselor Democratice a fost condusă cu succes de către Pavel Postica, care a reușit, grație abilităților sale manageriale și analitice, să creeze și să ghideze o echipă de experți care au monitorizat până în prezent 20 de scrutine electorale naționale în Republica Moldova.

Începând cu 1 aprilie 2021, conducerea Programului Monitorizarea Proceselor Democratice va fi preluată de Nicolae Panfil, care timp de 8 ani a coordonat și supravegheat cu succes activitățile Programului. Obținând prin efort și perseverență aprecierea colegilor și a partenerilor Asociației, Nicolae Panfil va continua să prezinte o viziune clară pentru dezvoltarea de mai departe a Programului și a echipei. Pavel Postica rămâne parte a echipei Promo-LEX, urmând să contribuie în continuare la realizarea unor produse și servicii de calitate înaltă în cadrul organizației.

Întreaga echipă Promo-LEX le urează ambilor colegi sănătate și noi realizări în continuare.

Asociația Promo-LEX prezintă

soluții și recomandări pe subiecte de actualitate din domeniul electoral

Asociația Promo-LEX a lansat astăzi în cadrul unei conferințe de presă, două documente de politici pe subiecte de actualitate din domeniul electoral: *„Constituirea secțiilor de votare pentru alegătorii din stânga Nistrului”* și *„Colectarea semnăturilor în context pandemic pentru susținerea candidaților în alegeri sau pentru inițierea referendumului: soluții și mecanisme alternative”*.

Astfel, pornind de la problemele cronice care există în Republica Moldova în domeniul electoral, ținând cont de contextul pandemic actual, dar și de constatările și recomandările formulate în rezultatul observării alegerilor prezidențiale din 1 (15) noiembrie 2020, experții Asociației

Promo-LEX au elaborat o serie de recomandări pentru soluționarea deficiențelor identificate.

Potrivit expertului Veaceslav Berbeca, autorul analizei „Constituirea secțiilor de votare pentru alegătorii din stânga Nistrului”, numărul și locațiile secțiilor de votare deschise pentru asigurarea participării alegătorilor din regiunea transnistreană la scrutinele naționale nu au fost suficient de bine argumentate de către Comisia Electorală Centrală. Deși în anul 2017 Codul Electoral a fost modificat, fiind stabilite mai multe criterii privind constituirea și funcționarea secțiilor de votare pentru alegătorii din regiune (*numărul de alegători, înregistrarea prealabilă și participarea la alegerile precedente*), astăzi încă mai există neajunsuri ce țin de aplicarea acestora.

Totodată, prin documentul dat Promo-LEX propune adoptarea unei formule clare prin care urmează a fi stabilit numărul

de secții de votare pentru alegătorii din regiunea transnistreană. Una din formulele posibile ar urma să țină cont de numărul total de alegători din regiune, care fiind raportat la numărul maxim de alegători ce pot vota la o secție de votare ($247609/3000=83$), și ulterior împărțit la rata medie de participare la ultimele alegeri la nivel național (spre ex.

50% la alegerile Parlamentare din 2019), ar sugera necesitatea deschiderii a 42 secții de votare – exact câte au fost deschise de Comisia Electorală Centrală în cadrul ultimului scrutin Prezidențial.

În același timp, reieșind din specificul organizării alegerilor în zona limitrofă a regiunii necontrolate de autoritățile constituționale – din motive de securitate, ținând cont de prezența scăzută la vot în regiune, existența căilor de acces, autorul analizei constată că numărul secțiilor poate fi chiar mai mic decât cel indicat mai sus. Astfel, pentru a asigura participarea la vot a cetățenilor din stânga Nistrului ar fi necesară deschiderea a cel puțin 28 de secții de votare, ceea ce ar presupune participarea a cca. 1330 de alegători per secție de vot.

Cu referință la cel de-al doilea document de politici „Colectarea semnăturilor în context pandemic pentru susținerea candidaților în alegeri sau pentru inițierea referendumului: soluții și mecanisme alternative” prezentat în cadrul aceleiași conferințe de presă, experta Mariana Dobrovolschi, consideră că în context pandemic, una dintre principalele provocări ale procesului electoral din Republica Moldova, este colectarea în condiții de siguranță a semnăturilor pe liste de subscripții în susținerea candidaților sau a inițierii referendumurilor.

Potrivit Promo-LEX, provocările pandemice existente pot și trebuie transformate în oportunități de revizuire a cadrului legal, perfecționare și simplificare a procedurilor.

În acest sens, experta Promo-LEX propune două soluții alternative pentru decidenții politici, suplimentar mecanismului existent. Aceștia pot lua în considerație posibilitatea introducerii unui mecanism de colectare online a semnăturilor și a depozitului electoral, care ar fi aplicate la etapa de desemnare și înregistrare a candidaților. Acestea, pe de o parte vor asigura securitatea sanitară a alegătorilor

pe timp pandemic, dar și ar putea ușura activitatea de colectare a semnăturilor desfășurată de potențialii candidați, precum și ulterioara verificare a acestora de către organele electorale. Ambele metode și-au demonstrat eficiența în practica internațională de organizare și desfășurare a proceselor electorale.

Cu referință la mecanismul online de colectare a semnăturilor propus de Promo-LEX, acesta presupune semnarea de către cetățean pentru un anumit candidat sau inițiativă cu ajutorul semnăturii electronice prin intermediul unui program administrat de Comisia Electorală Centrală. În acest fel va fi evitat contactul direct între colector și cetățean. Potrivit experților consultați de Asociație, condițiile tehnice existente în Republica Moldova permit implementarea în termeni de până la 6 luni a acestui mecanism.

În ceea ce privește depozitul electoral, acesta reprezintă o garanție financiară depusă în vederea înregistrării candidatului în cursa electorală. Depozitul are menirea de a înlocui colectarea semnăturilor în calitate de condiție de înregistrare. Este o practică internațională aplicată în circa 52% din statele UE și conformă standardelor democratice în domeniu. Potrivit documentului de politici, pentru alegerile prezidențiale și parlamentare din Republica Moldova valoarea depozitului ar putea fi de circa 4 000\$ (circa 70 000 de lei). Aceasta este o valoare medie calculată în baza a doi indicatori (PIB/locuitor și valoarea depozitului) din 10 state ce folosesc depozitul pentru alegerile președintelui. Pentru funcția electivă de primar general al mun. Chișinău depozitul electoral urmează să fie de 2 650\$ (circa 46 115 lei), iar pentru funcția electivă de primar al mun. Bălți – 1 500\$ (circa 26 100 de lei). Totuși, valoarea finală a depozitului urmează a fi stabilită de către Parlament, eventual prin aplicarea unui coeficient, reieșind din oportunitatea politică a adoptării unui astfel de mecanism.

„Considerăm că potențialii candidați trebuie să dispună de posibilitatea de a alege unul din mecanismele menționate, însă fără a dubla colectarea semnăturilor cu depunerea depozitului” a

concluzionat Mariana Dobrovolschi în cadrul conferinței de prezentare a documentului de politici.

Menționăm că propunerile și recomandările formulate de experții Promo-LEX în cadrul acestor două documente de politici au fost consultate anterior, în cadrul a două ateliere de lucru, cu reprezentanți ai instituțiilor/autorităților publice și experți din domeniul electoral, dar și din alte domenii conexe.

Asociația Promo-LEX va transmite ambele documente de politici și recomandările formulate de către experți în adresa autorităților publice relevante, inclusiv a Parlamentului Republicii Moldova, partidelor politice și altor actori relevanți, care urmează să conștientizeze importanța acestor probleme și să depună eforturi pentru inițierea procedurilor de modificare a Codului Electoral și a legislației conexe.

Documentele de politici au fost elaborate de către Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Departamentului Buna Guvernare al Fundației Soros Moldova prin proiectul „Monitorizarea alegerilor prezidențiale din 1 noiembrie 2020”, precum și al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”.

Documentul de politici „*Constituirea secțiilor de votare pentru alegătorii din stânga Nistrului*” poate fi accesat [aici](#).

Documentul de politici „*Colectarea semnăturilor în context pandemic pentru susținerea candidaților în alegeri sau pentru inițierea referendumului: soluții și mecanisme alternative*” poate fi accesat [aici](#).

Pentru mai multe informații, contactați: Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX; GSM: 069 26 96 84; E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

Persoanele responsabile de încălcarea drepturilor omului în regiunea transnistreană din perspectiva hotărârilor CtEDO, pronunțate între anii 2004 – 2020

Cine sunt persoanele responsabile de încălcarea drepturilor omului în regiunea transnistreană din perspectiva hotărârilor CtEDO, pronunțate între anii 2004 – 2020?

Potrivit informațiilor oferite de avocații reclamantilor, am identificat, cel puțin, 350 de persoane responsabile de încălcarea drepturilor omului în stânga Nistrului, dintre care 330 sunt reprezentanți ai administrației de facto de la Tiraspol, iar 20 ai autorităților constituționale.

Unele dintre aceste persoane, nu mai fac parte din cadrul administrației de facto de la Tiraspol, însă responsabilitatea

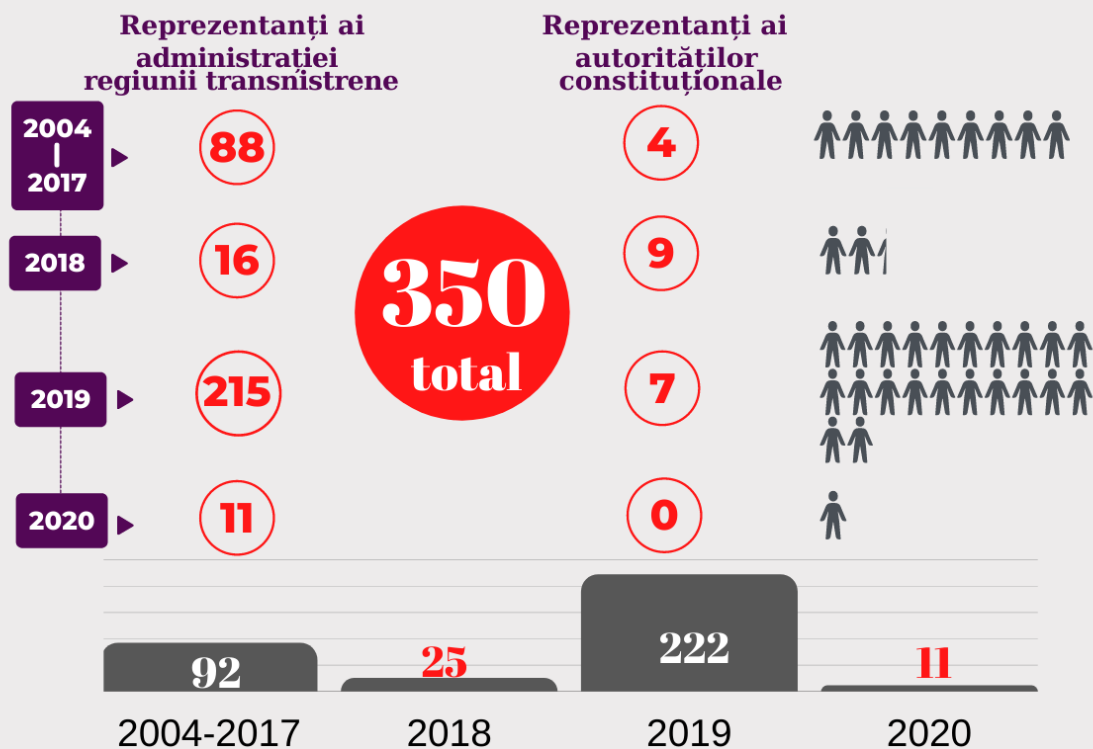
acestora pentru violarea drepturilor omului rămâne la fel de mare.

Deși în infografic este prezentat numărul de hotărâri în care au fost implicate aceste persoane, numărul de încălcări ale Convenției poate fi și mai mare.

PERSOANELE RESPONSABILE DE ÎNCĂLCAREA DREPTURILOR OMULUI ÎN REGIUNEA TRANSNISTREANĂ

din perspectiva hotărârilor CtEDO, pronunțate în perioada anilor 2004 - 2020

3 martie 2021

NUMELE ȘI FUNCȚIILE DEȚINUTE ÎN PREZENT

<p>Smirnov Igor Liderul regiunii transnistrene 02.09.1990 – 30.12. 2011</p>	<p>Antiufeeov Vladimir Ministrul securității RMN: 1992 - decembrie 2011</p>	<p>Șevciuk Evghenii Liderul regiunii transnistrene: 2011 - 2016</p>	<p>Gurețkii Anatolii Procurorul general RMN 2006-2012; 2016 - prezent</p>
--	--	--	--

6 hotărâri

4 hotărâri

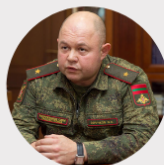

2 hotărâri

3 hotărâri

Obrucikov Oleg
Ministrul
apărării RMN

1 hotărâre

Mamei Anna
Președintele Judecătoriei
or. Tiraspol

5 hotărâri

Mova Ruslan
Ministrul de
interne RMN

1 hotărâre

Krasnoselski Vadim
Liderul regiunii
transnistrene

1 hotărâre

Larisa Malikova, judecătoare la Judecătoria Supremă de la Tiraspol, **8 hotărâri**.

*Utilizarea unor termeni precum "RMN", "Ministru", "Judecătorie", "Procuror", "Judecătoare" etc. nu presupune legitimarea acestora ori recunoașterea de jure a acestor acte normative sau instituții de facto. Termenii sunt utilizați exclusiv pentru comoditatea cititorului și pentru a oferi o identificare cât mai exactă a documentelor și instituțiilor de facto.

www.promolex.md

Lista persoanelor responsabile de încălcarea drepturilor omului în regiunea transnistreană din perspectiva hotărârilor CtEDO, pronunțate în:

- ✓ 2004 – 2017: <https://bit.ly/3sHUvI2>
 - ✓ 2018: <https://bit.ly/3rdWIun>
 - ✓ 2019: <https://bit.ly/3c0lHLi>
 - ✓ 2020: <https://bit.ly/3kCoC0r>
-

Jurnaliștii sunt descurajați să-și facă meseria în regiunea transnistreană, expert

Reprezentanții Asociației Promo-LEX constată că, începând cu anul 1992 și până în prezent, în Zona de Securitate au existat incidente de tot felul. Este și mai regretabil că aceste incidente continuă și nimeni nu-și învață lecția. Experții dau exemplul jurnaliștilor care merg în Zona de Securitate pentru a documenta problemele sociale ale localnicilor și care se confruntă cu intimidări din partea pacificatorilor. Or, în opinia lor, asemenea cazuri descurajează presa să-și facă meseria.

Într-o [conferință de presă](#) la IPN, jurnalistul Andrei Captarenco, a declarat că, din luna aprilie anul trecut, împreună cu colega sa, lucrează la un proiect media în regiunea transnistreană. Deși au încercat să obțină acreditări de la partea transnistreană, demersul le-a fost refuzat, administrația de la Tiraspol invocând că nu le poate oferi securitate. Potrivit lui, filmele pe care le realizează sunt despre oamenii care locuiesc acolo și care se confruntă zilnic cu acești militari, oameni înarmați. Pe 9 februarie, cât se întorceau de la terenurile agricole ale unei localnice, au

fost blocați la un post de control, din cauza camerei de bord din automobil. Militarii le-au cerut să șteargă imaginile făcute, fără a face trimitere la vreun act juridic, invocând pur și simplu că „nu se poate”. Jurnaliștii au chemat poliția, au solicitat reprezentanți Comisiei Unificate de Control, însă până la urmă și aceștia le-au recomandat să șteargă imaginile.

Jurnalista Viorica Tataru a remarcat că nu există reguli clare. Totul depinde de dispoziția omului de la post în ziua respectivă și acest fapt este cel mai deranjant. Niciodată nu știi peste cine poți da.

Directorul Programului Drepturile Omului de la Promo-LEX, Vadim Vieru, a declarat că, după acest incident, din păcate, nu a urmat vreo reacție din partea autorităților constituționale sau a organismelor internaționale. „Jurnaliști sunt a patra putere în stat, sunt o forță în stat și e nevoie de o atitudine serioasă față de libertate de exprimare atunci când jurnaliștii merg în Zona de Securitate să documenteze probleme sociale. Ei trebuie să aibă anumite garanții și protecție, asigurate de Constituție și puse în practică de organele de drept, inclusiv poliție”, a notat Vadim Vieru.

Potrivit lui, ceea ce s-a întâmplat generează întrebări legate de statutul misiunii de pacificare, care nu are termen stabilit. Și deși a trecut mult timp de la conflict, ea încă mai activează. Expertul consideră că reacția autorităților și a organizațiilor internaționale, mai exact lipsa acestora, este un fapt regretabil, pentru că duce la impunitate. Și într-un asemenea caz, situațiile pot deveni mai multe.

Raport final privind Alegerile Prezidențiale 2020: incidentele electorale depistate de observatorii Promo-LEX trebuie să ghideze autoritățile spre perfecționarea procesului electoral

Concurenți electorali care evită să raporteze toate cheltuielile efectuate în campanie, număr record de cazuri de utilizare a discursului de ură și instigare la discriminare, utilizarea resurselor administrative, mituirea alegătorilor, rata ridicată a inadmisibilității adresărilor la CEC și în instanțele de judecată... Sunt doar câteva dintre concluziile Asociației Promo-LEX, prezentate în cadrul Conferinței post-electorale „Concluzii și recomandări ale Misiunii Promo-LEX cu privire la alegerile prezidențiale din 2020”.

În același timp, apreciem efortul depus de CEC în vederea desfășurării eficiente a scrutinului în condiții pandemice, precum și colaborarea adecvată cu MAEIE privind constituirea SV peste hotare conform criteriilor stabilite legal.

Totuși sunt regretabile cazurile de limitare a accesului observatorilor la listele electorale de bază. Iar, procesul de observare din ziua alegerilor a cunoscut și situații izolate de intimidare a observatorilor de către poliție și funcționari electorali.

Omissiuni legale identificate la scrutinul prezidențial

Misiunea de Observare Promo-LEX regretă procesul de consultare publică defectuos, iar în consecință ratarea șansei de a aproba modificări până la începutul perioadei electorale, care ar răspunde, fie și parțial, adreselor Curții Constituționale înaintate încă în 2016.

Pe lângă problemele legale cu caracter repetitiv, Promo-LEX subliniază unele omisiuni noi care au fost identificate anume la aceste alegeri: prevederi contradictorii ale Codului electoral și Codului administrativ în materie de examinare și soluționare a contestațiilor electorale, neglijarea necesității ajustării prevederilor Codului electoral la condițiile pandemice, definirea lacunară de concurent electoral în cadrul alegerilor prezidențiale.

Activism sporit al concurenților și sute de incidente electorale

Recording

Desemnarea și înregistrarea candidaților

- 13 grupuri inițiativă înregistrate - 9 GI au depus documente de înregistrare, inclusiv liste de subscripție.
Din 4 care nu au reușit să colecteze - 3 din partea candidaților independenți.
- CEC a înregistrat opt concurenți.
Alegerile prezidențiale din 1 (15) noiembrie 2020 au avut un caracter competitiv.
- Din opt candidați înregistrați, șapte au fost desemnați de partide politice și un bloc electoral, iar unul - candidat independent, însă susținut deschis de un partid politic.

www.promolex.md

-LEX
Igor Bucataru

Contextul pandemic nu a redus numărul activităților de campanie, concurenții electorali demonstrând un activism sporit, în special, în mediul online. În același timp au existat cazuri de promovare cu tentă electorală înainte de

termenul legal.

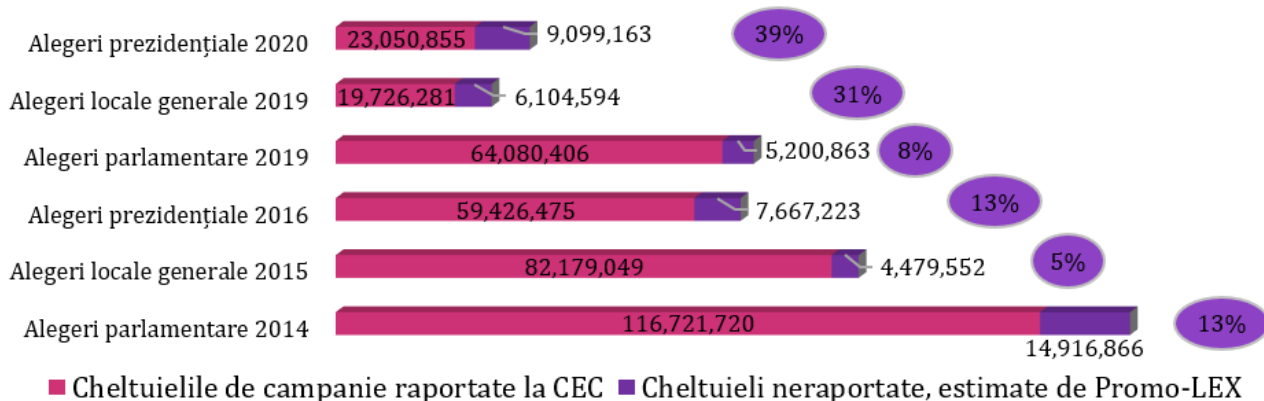
Potrivit MO Promo-LEX, campaniile electorale în continuare rămân marcate de utilizarea resurselor administrative, fiind raportate 114 cazuri. Majoritatea se referă la implicarea în campania electorală a angajaților bugetari în timpul orelor de program (54%) și asumarea de către concurenții electorali a meritelor pentru lucrări/servicii executate din banii publici (29%). La fel, au fost identificate de observatori cel puțin 9 cazuri ce pot fi calificate drept oferire de cadouri cu tentă electorală.

Din șirul altor incidente identificate fac parte: utilizarea imaginii cultelor religioase în campania electorală (14 cazuri); promovare cu utilizarea imaginii unor persoane oficiale străine și a simbolurilor de stat (17 cazuri); nerespectarea regulilor de sănătate publică instituite de comisiile extraordinare de sănătate publică (65); utilizarea publicității electorale cu încălcarea prevederilor legale (57 de cazuri); intimidări și utilizarea violenței în contextul agitației electorale (12 cazuri).

Grad redus de transparență a cheltuielilor efectuate și raportate în perioada campaniei electorale

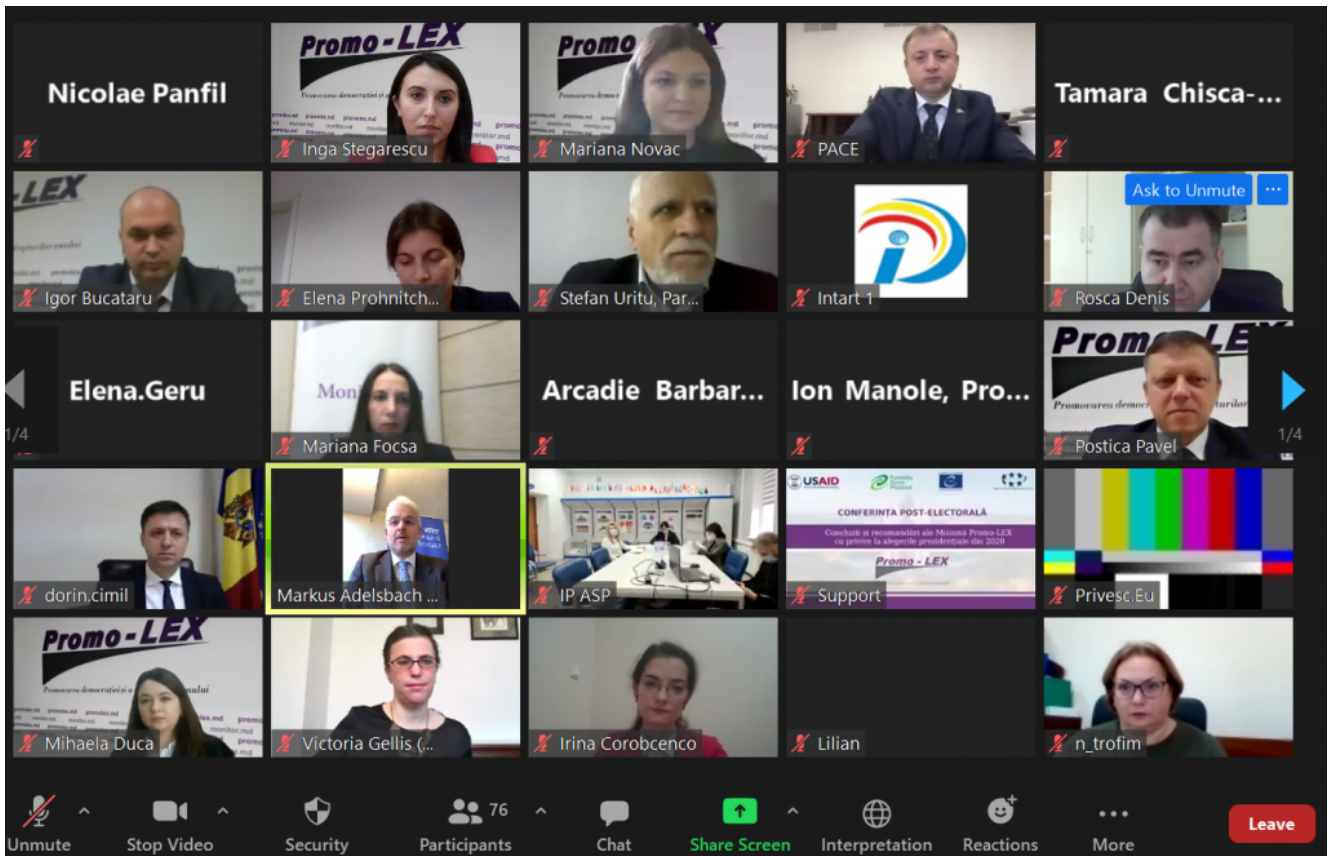
MO Promo-LEX constată că alegerile curente au fost caracterizate de o transparență mai redusă comparativ cu scrutinele precedente, a cheltuielilor efectuate și raportate în perioada campaniei electorale. Astfel, pentru alegerile prezidențiale din 2020 au fost estimate drept cheltuieli neraportate aproximativ 39% din totalul cheltuielilor raportate la CEC, pentru alegerile prezidențiale din 2016 această pondere fiind de 13%.

**Evoluția transparenței raportării cheltuielilor efectuate în perioada
campaniilor electorale (2014 - 2020)**

Pentru activitățile desfășurate de cei 8 concurenți electorali, MO Promo-LEX a estimat o sumă totală neraportată la CEC de cel puțin 9 099 163 de lei, cu circa 3 mil. mai mult decât la scrutinul din 2019. Potrivit estimărilor, Igor Dodon (CI) nu ar fi raportat cel puțin 5 057 965 de lei (56%), Violeta Ivanov (PPȘ)- 2 063 354 lei (23%), Maia Sandu (PAS) – 1 163 142 lei (13%), Andrei Năstase (PPPDA) – 394 805 lei (4%), Tudor Deliu (PLDM) – 156 387 lei (2%), Renato Usatîi (PN)- 117 806 lei (1%), Octavian Țîcu (PUN) – 113 449 lei (1%) și Dorin Chirtoacă (BE Unirea) – 32 256 lei.

Promo-LEX atenționează asupra lipsei totale a raportării cheltuielilor pentru delegarea agitatorilor, și menționăm că niciun concurent electoral nu a prezentat organului de control eventuale declarații de voluntariat așa cum au declarat în nenumărate rânduri presei.

Ziua alegerilor marcată de transportare organizată a alegătorilor, deficiențe în listele electorale și cazuri de recompense materiale oferite alegătorilor

Alegerile prezidențiale din 2020 sau remarcat printr-un activism civic ridicat al alegătorilor prezenți la urne, în creștere comparativ cu scrutinul din 2016, chiar și pe timp de criză pandemică. În mod special s-au remarcat alegătorii din secțiile de votare constituite peste hotarele țării. Cu regret, nu toți au avut posibilitatea să-și exercite dreptul la vot din cauza cozilor enorme la secții dar și numărului insuficient de buletine de vot în unele secții de votare. În context, Asociația Promo-LEX solicită repetat autorităților dar și politicienilor să examineze instituirea măsurilor alternative de vot și/sau prelungirea perioadei de votare.

980 de incidente (primul tur – 499, al doilea – 481) au fost raportate de către Observatorii Promo-LEX pe parcursul celor două tururi de scrutin, în descreștere ușoară comparativ cu alegerile prezidențiale din 2016 (1053) și parlamentare din

2019 (1118 incidente). Totuși trebuie să subliniem că în cazul celor două scrutine din urmă, numărul observatorilor ce au monitorizat procesul, a fost mai mare comparativ cu scrutinul din 2020.

De asemenea, atragem atenția asupra cazurilor/zvonurilor cu privire la oferirea de recompense alegătorilor (36) și cazurilor de transportare organizată a alegătorilor (87), care au fost semnalate preponderent la SV pentru alegerii din regiunea transnistreană.

Cantitativ, cel mai des raportate incidente au fost: fotografierea buletinelor de vot și alte încălcări ale secretului votului (167), nerespectarea măsurilor de protecție COVID-19 (110) și deficiențe în funcționarea SIAS Alegeri (96).

Accesibilitatea redusă a sediilor organelor electorale inferioare

Promo-LEX apreciază efortul depus de CEC în vederea desfășurării eficiente a procesului de votare în condiții pandemice. În același timp, respectarea programului de muncă a fost mai deficitară în cazul BESV, astfel că în 27% din vizitele efectuate de către observatorii Promo-LEX la sediile BESV, acestea erau închise în timpul orelor de program. De

asemenea, nu toate organele electorale inferioare au respectat cerințele privind activitatea în condiții de pandemie.

La fel, rămâne a fi o problemă accesibilitatea în sediile CECE (56%) și BESV (73%) pentru persoanele cu necesități speciale locomotorii.

Rată ridicată a inadmisibilității adresărilor la CEC și în instanțele de judecată

Examinarea contestațiilor rămâne a fi o problemă a procesului electoral din Republica Moldova. Astfel, MO Promo-LEX atenționează asupra ratei ridicate a inadmisibilității adresărilor (75%), care afectează grav gradul de încredere a societății față de aceste proceduri, șansele egale ale concurenților dar și dreptul la un recurs efectiv.

Tematica adresărilor ține, în special, de: agitația electorală ilegală, finanțarea campaniei electorale și utilizarea resurselor administrative.

Scrutin afectat de mesaje discriminatorii și alte forme de intoleranță

Acest scrutin s-a remarcat printr-un număr record de cazuri de utilizare a discursului de ură și instigare la discriminare – 420 de cazuri. Analizând situația din perspectiva tipurilor de exprimare a urii, observăm că cea mai mare incidență o au prejudecățile sexiste, stereotipurile de gen în societate și prejudecățile față de persoanele cu dizabilități.

De asemenea, în campania electorală discursul de ură și instigare la discriminare a luat forma ironiilor, amenințărilor, instigării la violență etc., și au alimentat diverse frici sociale care au promovat intoleranța în spațiul public.

Misiunea de observare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 1(15 noiembrie) 2020,

este desfășurată de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”, al Departamentului Buna Guvernare al Fundației Soros Moldova prin proiectul „Monitorizarea alegerilor prezidențiale din 1 noiembrie 2020”, precum și al Consiliului Europei prin proiectul „Suport pentru observarea civică a alegerilor prezidențiale din 2020 în secțiile de votare create în străinătate”. Componenta „Discursul instigator la ură” este susținută de către Departamentul justiție și drepturile omului al Fundației Soros Moldova prin proiectul „Consolidarea unei platforme de dezvoltare a activismului și educației de Drepturi ale Omului în Republica Moldova – etapa a IV-a”.

Raportul integral poate fi accesat [aici](#).

În cazul în care apar discrepanțe între textul în limba română și traducerea acestuia în altă limbă, prevalează prevederile stabilite de textul în limba română.

Pentru mai multe informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

**Promo-LEX vine cu o serie de
anunțuri importante pentru
organizație și comunitatea**

drepturilor omului

Dragi Prieteni,

Promo-LEX la început de februarie vine cu o serie de anunțuri importante pentru organizație și comunitatea drepturilor omului.

Asociația Promo-LEX se află în prima fază de implementare a unui amplu proces de reformare managerială și administrativă, în urma căruia au fost adoptate unele schimbări, iar altele urmează treptat a fi puse în aplicare practică.

În primii 18 ani de activitate, Asociația Promo-LEX a făcut istorie, apărând și luptând pentru drepturile omului în Republica Moldova, inclusiv în regiunea transnistreană, marcând astfel o "epocă" cu numeroase realizări și succese remarcabile.

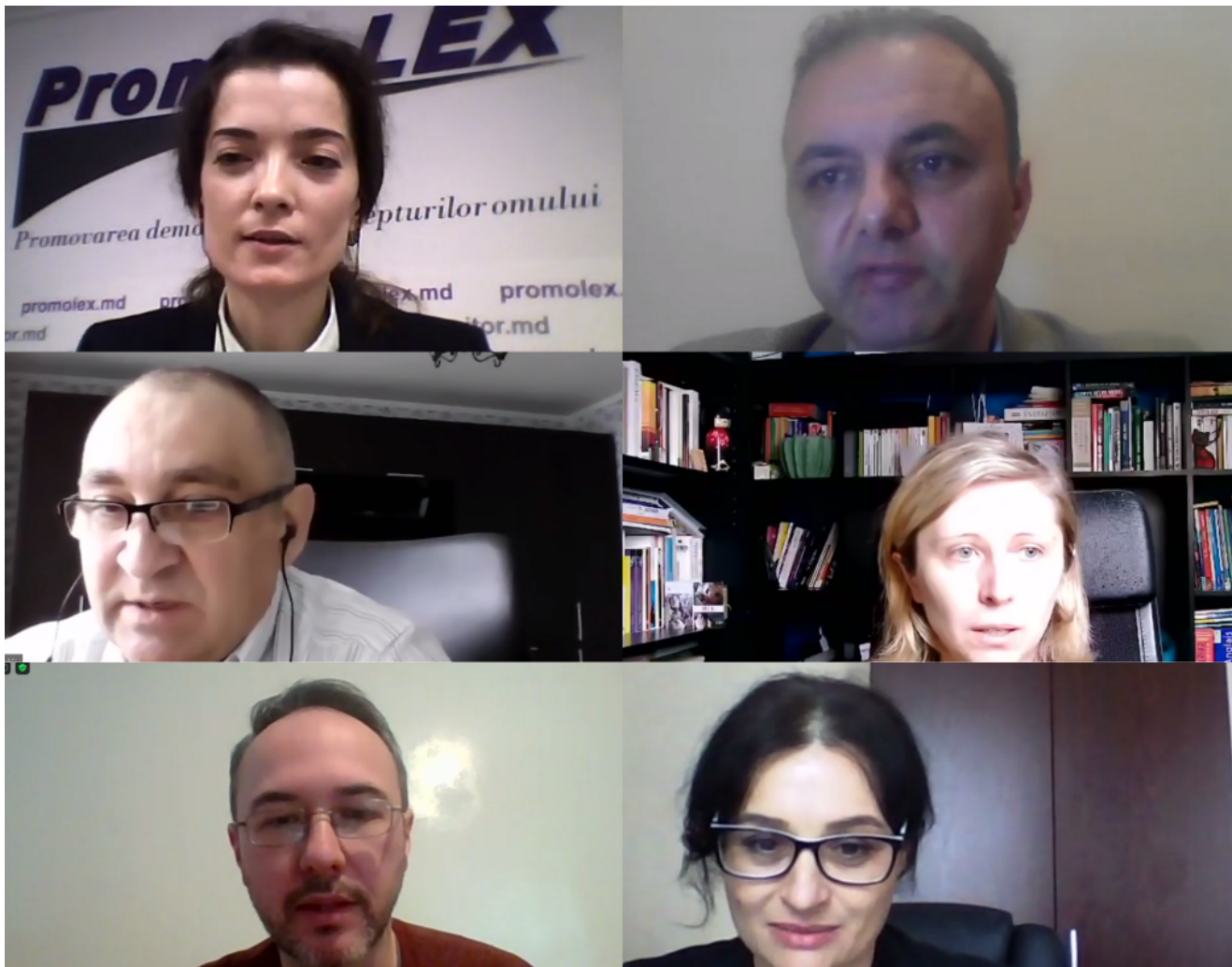
Un rol special și o contribuție aparte la dezvoltarea Asociației Promo-LEX precum și la rezultatele obținute, a avut-o avocatul Alexandru Postica, primul Director al Programului Drepturile Omului, care începând cu 1 februarie 2021 nu va mai îndeplini această funcție. Alexandru Postica rămâne alături de echipa Promo-LEX și parte a acesteia, în funcția de conducător responsabil de cercetare și litigare. Mai mult, va fi primul consilier al directorului executiv, cu drept de reprezentare a Programului și Asociației la nivel național și internațional.

Așadar, începând cu 1 februarie 2021 funcția de Director al Programului Drepturile Omului va fi îndeplinită de avocatul Vadim Vieru, care s-a alăturat cu succes echipei Promo-LEX în 2010, fiind încă student. Vadim Vieru este o persoană dedicată și dinamică, care a avut o evoluție profesională ascendentă, demonstrând competență în activitate și obținând recunoașterea și aprecierea colegilor și partenerilor.

Suntem siguri, că în primul său mandat de Director al Programului Drepturile Omului, avocatul Vadim Vieru va consolida, reprezenta și conduce cu profesionalism echipa care va obține rezultate marcante în continuare.

Întreaga echipă Promo-LEX le urează succes, sănătate și putere ambilor colegi.

Raport Promo-LEX: Numărul cazurilor de discurs de ură în campania electorală pentru alegerile prezidențiale din noiembrie 2020 a crescut de 2,3 ori

În perioada campaniei electorale pentru alegerile prezidențiale din noiembrie 2020, au fost înregistrate 448 de cazuri de discurs de ură, ceea ce reprezintă de 2,3 ori mai multe cazuri față de anul 2019, când au fost înregistrate 190 de cazuri în cadrul campaniilor electorale pentru alegerile parlamentare și alegerile locale generale.

Acestea sunt datele raportului [Discursul de ură și instigare la discriminare în spațiul public și în mass-media din Republica Moldova în cadrul campaniei electorale pentru alegerile prezidențiale din 1/15 noiembrie 2020](#), prezentat astăzi de Asociația Promo-LEX, în cadrul unui [eveniment online](#).

Conform datelor Promo-LEX, în perioada electorală, cei mai afectați de discurs de ură și instigare la discriminare au fost concurenții electorali și susținătorii acestora,

politicienii și membrii partidelor politice – 371 de cazuri; urmași de femei – 65 de cazuri, persoanele cu dizabilități – 57 de cazuri și persoanele LGBTI – 29 de cazuri.

Pe de altă parte, tot concurenții electorali și politicienii sunt cei care au utilizat discursul de ură și instigarea la discriminare în campanie. Cel mai des, acest tip de discurs a fost utilizat de către Reanto Usatîi, Partidul Politic Partidul Nostru – 152 cazuri, Bogdan Țârdea, PSRM – 25 cazuri și Igor Dodon, afiliat PSRM – 23 cazuri. În același timp, cei mai afectați concurenți electorali au fost președintele Igor Dodon – 112 cazuri și Maia Sandu – 80 de cazuri.

Conform rezultatelor monitorizării, mass-media online rămâne principala sursă de răspândire a discursului de ură și instigare la discriminare. Astfel, cele 448 de cazuri identificate în context electoral au fost răspândite de 219 surse media, dintre care cele mai multe au reprezentat media online.

Potrivit autoarei raportului, Irina Corobcenco: "Datele raportului confirmă faptul că dinamica acestui tip de discurs crește în intensitate în perioada pre electorală și electorală și descrește odată cu încheierea acesteia. Pe de o parte, concurenții electorali și politicienii ar fi bine să țină cont de responsabilitatea pe care o au pentru retorica bazată pe prejudecăți care favorizează diverse cazuri de discriminare, homofobie, inegalitate etc. Iar pe de altă parte, autoritățile publice trebuie să întreprindă măsurile necesare pentru a asigura prevenirea discursului de ură și instigare la discriminare în campaniile electorale, atât în spațiul public, cât și pe platformele TV, Radio și online."

Victor Munteanu, director Departamentul Justiție și Drepturile Omului, Fundației Soros Moldova "Grija pentru contracararea discursului de ură și a instigării la discriminare, lansate în spațiul public, pare exagerată pentru unii. Dar istoria ne

dovedește că acestea pot degenera în adevărate crime împotriva umanității și tragedii umane de dimensiuni incompreensibile pentru mintea omului. Atunci, însă, e prea târziu.”

În contextul recomandării CEC către Curtea Constituțională ca atribuțiile de monitorizare și sancționare a discursului de ură în campania electorală să fie preluate de Consiliul pentru Egalitate, Evghenii Alexandrovici Goloșceapov a menționat: ”În procesul de monitorizare și de sancționare pot fi implicate Comisia Electorală Centrală, Consiliul pentru Egalitate, dar și alte instituții. Depinde care mecanism va funcționa, va fi mai eficient și mai viabil. Noi ne dorim să vedem reacții prompte ale liderilor partidelor politice atunci când sunt înregistrate mesaje de ură și discriminare din partea membrilor acestora.”

Mara Georgescu, Departamentul Antidiscriminare, Consiliul Europei: ”Nu poate fi elaborat un mecanism, care să măsoare discursul de ură, până și judecătorii din cadrul Curții Europene a Drepturilor Omului au o poziție clară cu privire la utilizarea discursului de ură, iar acest lucru arată complexitatea fenomenului din perspectiva drepturilor omului și ne demonstrează că fiecare caz trebuie documentat și judecat corespunzător.”

Una dintre principalele recomandări ale raportului este adoptarea proiectului de lege nr. 301/2016 privind reglementarea infracțiunilor motivate de prejudecată.

Pentru mai multe detalii, accesați [Raportul](#)

Raportul a fost realizat de către Asociația "Promo-LEX" în cadrul proiectului „Consolidarea unei platforme de dezvoltare a activismului și educației de drepturile omului în Republica Moldova – etapa a IV-a”, implementat cu suportul financiar al Departamentului Justiție și Drepturile Omului al Fundației Soros Moldova.

Investigarea ineficientă a unui caz de viol a fost soluționată de CtEDO

La 21 ianuarie 2021 Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a emis o [Decizie](#) pe cauza nr.23655/14 L.A. vs Republica Moldova, prin care a aprobat Acordul de reglementare amiabilă a cauzei, semnat între reprezentanții reclamantei și Guvernul Republicii Moldova, conform căruia statul este obligat să achite suma de 7 500 de euro sub formă de prejudiciu material și moral și suma de 1500 de euro pentru cheltuielile de reprezentare în fața CtEDO.

Decizia CtEDO se referă la o cauză de viol care a fost comunicată Guvernului Republicii Moldova la data de [20 septembrie 2019](#). Curtea a formulat întrebări cu privire la încălcarea articolelor 3 (interzicerea torturii) în special, dacă autoritățile au efectuat o investigație eficientă asupra actelor de violență sexuală comise împotriva reclamantei, art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) și art. 14, cu referire la discriminarea pe baza dizabilității reclamantei prin faptul autoritățile nu au întreprins măsuri speciale pentru a-i permite să fie ascultată.

Cazul a avut loc la 25 iunie 2011 în municipiul Bender, când o minoră, cu tulburări de sănătate mintală, a fost agresată sexual de către un vecin, în timp ce mama acesteia nu era acasă.

Urmărirea penală pe acest caz s-a desfășurat cu mai multe încălcări și abateri. La 24 aprilie 2013, Judecătoria Bender

l-a condamnat pe bărbat la 3 ani și 2 luni de închisoare, suspendându-i condiționat executarea pedepsei cu un termen de probă de 2 ani. Totodată, l-a obligat să plătească 10 mii de lei pentru prejudiciul cauzat.

Cazul a fost preluat și reprezentat în fața CtEDO de către avocații Asociației Promo-LEX.

0 nouă condamnare CtEDO în cazurile de reținere ilegală și tortură aplicate în aprilie 2009

Sursa foto: radiochisinau.md

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a pronunțat astăzi hotărârea în cauza Muradu v. Republica Moldova (Plângerea no. 26947/09). Cauza se referă la încălcări ale drepturilor omului care au avut loc în aprilie 2009. Hotărârea poate fi accesată [aici](#).

Context general

Reclamantul s-a plâns pe violarea art. 3 (tortură), 5.1, 5.3, 5.4 și 5.5 (reținere și arestare ilegală) din Convenție. Mai multe detalii despre cazul reclamantului, pot fi accesate [aici](#).

Constatările Curții

Curtea constată că autoritățile au luat cunoștință de acuzațiile reclamantului cel târziu la 13 aprilie 2009 (a se vedea paragraful 34 din Hotărâre). Avocatul reclamantului a făcut o plângere oficială în ziua următoare (a se vedea paragraful 35 din Hotărâre). Din observațiile guvernului (a se vedea punctul 38 din Hotărâre) reiese clar că reclamantul a fost în țară până la 4 august 2010, adică mai mult de un an după ce autoritățile au aflat de acuzațiile sale. Nu a existat nicio informație conform căreia, în perioada respectivă, reclamantul ar fi fost invitat în fața autorităților și nu s-a prezentat. Dimpotrivă, el a fost intervievat de organul de urmărire penală sau a interacționat cu procuratura ca parte a procedurilor penale împotriva acestuia (a se vedea paragrafele 32 și 33 din Hotărâre).

Curtea a statuat că, nu este clar ce a împiedicat autoritățile, în cursul anului inițial al anchetei, să efectueze lista acțiunilor de investigație menționate de guvern în observațiile sale (a se vedea punctul 52 din Hotărâre), cu atât mai mult încât la 13 în aprilie 2009, reclamantul a descris cum arată mai mulți ofițeri de poliție pe care i-a acuzat de rele tratamente (a se vedea paragraful 34 din Hotărâre).

Curtea consideră că neîndeplinirea măsurilor esențiale de investigație în primul an crucial după plângere a redus considerabil eficiența anchetei, care a fost deschisă în cele din urmă doar la 21 decembrie 2011 (a se vedea punctul 38 din Hotărâre). Curtea reiterează faptul că întârzierile în investigarea relelor tratamente sunt incompatibile cu obligațiile asumate în temeiul articolului 3 al Convenției (a se vedea, de exemplu, IE împotriva Republicii Moldova, nr. 45422/13, § 41, 26 mai 2020).

Se observă, de asemenea, că ancheta a fost suspendată între 2012 și 2018 și este încă în curs. Având în vedere deficiențele din cadrul anchetei inițiale menționate la alineatul precedent, eșecul solicitantului de a coopera ulterior ca urmare a părăsirii țării nu poate fi considerat decisiv în aceste condiții. Din același motiv, Curtea constată că ancheta care este încă în curs a fost deja afectată de ineficiență și, prin urmare, plângerea formulată de reclamant nu poate fi considerată prematură.

De asemenea, Curtea a constatat violarea art. 5.3, 5.4 și 5.5 având în vedere acțiunile procurorului și judecătorilor, sub aspectul aplicării reținerii ilegale și aplicării arestului în privința reclamantului.

Curtea a decis unanim existența violării art. 3, 5.3, 5.4 și 5.5 din Convenție de către Guvernul Republicii Moldova și a decis de a acorda reclamantului suma de 15.000 euro în calitate de prejudiciu moral și suma de 840 de euro în calitate de costuri și cheltuieli.

Reclamantul beneficiază de servicii de reabilitare în cadrul Centrului de Reabilitare Victimelor Torturii "Memoria".

Reclamantul a fost reprezentat în fața CtEDO de avocata Violeta Gașițoi și avocatul Asociației Promo-LEX, Vieru Vadim.

Pentru informații suplimentare:

Vieru Vadim, Avocat

Email: vadim.vieru@promolex.md

Tel: +37368017507

Opinia Asociației Promo-LEX cu privire la încălcările observate în timpul protestului agricultorilor din fața clădirii Parlamentului din 16.12.2020

- 0 parte din tractoarele parcate în PMAN s-au deplasat în fața Parlamentului. Câteva din tractoare au forțat cordonul forțelor de ordine și au urcat pe scările din scuarul pietonal al Parlamentului. Cel puțin unul din tractoare a călcat și spațiul verde amenajat în scuar.
- 0 parte din protestatari s-au implicat în altercații și îmbrânceli cu forțele de ordine, în urma cărora patru carabinieri au avut nevoie de îngrijiri medicale.
- Exercițarea libertății de întrunire trebuie să se

desfășoare doar în mod pașnic. Condamnăm orice gen de violențe la întrunirile publice. Îndemnăm protestatarii să se abțină de la acțiuni care afectează caracterul pașnic al întrunirii.

- **În anumite zone ale întrunirii din fața parlamentului, participanții nu au respectat distanța obligatorie de 1 metru impusă de Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică.**
- Facem apel la toate persoanele care participă sau asistă la întruniri publice să respecte măsurile de prevenire a răspîndirii COVID-19, inclusiv purtarea măștii și respectarea distanței fizice de cel puțin 1 metru.
- **IGP a utilizat peste 20 de automobile pentru a bloca ieșirea tractoarelor din PMAN pe parcursul zilelor de 15 și 16 decembrie.**
- **IGP și IGC au mobilizat peste o mie de polițiști și carabinieri pentru a asista un protest care a adunat circa 200 de protestatari.**
- Apreciem numărul de forțe de ordine mobilizat ca disproporționat de mare. Considerăm că utilizarea unui număr atît de mare de forțe de ordine este lipsită de judiciozitate și reprezintă o risipă a resurselor publice.
- Considerăm că forțele de ordine și automobilele mobilizate ar trebui utilizate pentru patrulare auto și reacționare operativă la solicitările cetățenilor.
- **Forțele de ordine au stropit în direcția protestatarilor cu gaze lacrimogene, care au afectat inclusiv jurnaliștii.**
- Utilizarea gazelor lacrimogene la întruniri publice poate fi calificată drept metodă criminală în contextul pandemiei de COVID-19. Gazele lacrimogene provoacă tuse, iar picăturile purtătoare de virus se răspîndesc ușor într-o aglomerație și agravează pandemia de COVID-19.
- Gazele lacrimogene sînt un mijloc special nediscriminatoriu pe care forțele de ordine le-au utilizat în mod iresponsabil, afectînd jurnaliștii și

alte persoane pașnice care nu prezentau nici un fel de amenințare.

- Solicităm interzicerea categorică a utilizării gazelor lacrimogene la întrunirile publice în orice gen de situații.
- **Polițiștii și carabinierii din cordoanele forțelor de ordine (inclusiv cele care nu erau în contact direct cu protestatarii) stăteau masați, umăr la umăr, fără a respecta distanța obligatorie de 1 metru impusă de Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică.**
- Amplasarea compactă a forțelor de ordine pune în pericol viața și sănătatea polițiștilor și carabinierilor implicați, precum și a familiilor acestora.
- Comportamentul forțelor de ordine este o sfidare directă a măsurilor anti-COVID-19 dispuse de Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică și reprezintă un model negativ pentru întreaga populație, precum și sabotează încrederea populației în măsurile dispuse.

Opinia, în format PDF, poate fi accesată [aici](#)